

Příležitosti českých firem v jaderné energetice

Již jsme čtenáře časopisu Automa informovali, že ruská společnost Rosatom podepsala v říjnu 2011 s patnácti českými firmami memoranda o spolupráci v oblasti jaderné energetiky. Jednou z těchto firem byla i společnost ZAT, a. s., dodavatel řídicích systémů a automatizační techniky, která má v oboru jaderné energetiky nemalé zkušenosti. Co toto memorandum pro firmu ZAT znamená a jaké jsou možnosti českých firem v oblasti jaderné energetiky? Na tyto otázky odpovídali Ing. Vladislava Česáková, výkonná ředitelka managementu ZAT, a Ing. Ivo Tichý, výkonný ředitel pro obchod a realizace této společnosti.

Paní ředitelko, pane řediteli, co je obsahem memoranda a proč bylo podepsáno?

IT: Společnost Rosatom je ruská státní korporace, která se zabývá jadernou energetikou a úspěšně staví jaderné elektrárny

Ing. Ivo Tichý,
výkonný ředitel
pro obchod
a realizace
společnosti
ZAT

v Rusku i v jiných zemích. Má zájem podílet se také na dostavbě Jaderné elektrárny Temelín. V podepsaném memorandu ruská strana vyjadřuje svůj zájem spolupracovat s českými firmami, které jsou aktivní v jaderné energetice.

VČ: Zájem Rosatomu o účast na výstavbě nových bloků v Temelíně je velký, ale podepsané memorandum má hlubší podtext. Rosatom má v tuto chvíli uzavřené smlouvy na výstavbu přibližně 25 jaderných bloků nejen v Rusku, ale také v Číně, Indii, Koreji a v dalších zemích. Na tak velký objem práce nemají Rusové vlastní kapacity, a je proto logické, že se poohlíží po bývalých spolupracovnících v zahraničí.

Od podpisu memoranda uplynulo několik měsíců. V jaké fázi se nyní spolupráce nachází?

IT: Memorandum o spolupráci ještě není objednávka. V současné době se tedy obě strany teprve hlouběji poznávají. Z naší strany jsme Rosatomu nabídli, co jsme schopni pro něj zajistit, a zjišťujeme, jaké jsou požadavky ruského trhu. Rosatom porovnává naši nabídku a nabídky dalších českých firem se svými požadavky a potřebami. Teprve vý-

sledkem tohoto procesu budou první smlouvy o dodávkách.

VČ: Zajímavé na celé věci je, jak velká „tah na bránu“ má ruská strana. První myšlenka vznikla v půlce září a za šest týdnů dokázal Rosatom memorandum připravit, přivést zúčastněné strany k jednání a tato jednání dovést až k podpisu. To je mimořádná rychlost.

Memorandum se tedy netýká jen Temelína, ale jaderné energetiky vůbec. Co je vlastně jeho obsahem?

VČ: Obě strany si slíbily, že budou jednat o smlouvách na dodávku komponent pro ja-

Ing. Vladislava
Česáková,
výkonná ředitelka
managementu
společnosti
ZAT

derné elektrárny typu VVER budované společností Rosatom v Ruské federaci, České republice a v dalších zemích. V memorandu se hovoří také o podpoře výzkumu a vývoje, transferu technologií a školení specialistů pro zajištění projektů v oblasti jaderné energetiky.

Seznam signatářů memorand se společností Rosatom

- Arako, spol. s r. o.
- ČKD Group, a. s.
- Envinet, a. s.
- Exmont Energo, a. s.
- Hochtief CZ, a. s.
- Chemcomex Praha, a. s.
- Chladicí věže Praha, a. s.
- Královopolská RIA, a. s.
- Modřany Power, a. s.
- MPower Engineering, a. s.
- Sigma Group, a. s.
- Škoda JS, a. s.
- Vítkovice, a. s.
- ZAT, a. s.
- ZVVZ-Enven Engineering, a. s.

IT: Memorandum otevírá českým firmám dveře na východ. České firmy se samy na těchto trzích mohou jen těžko uplatnit a spolupráce s firmou Rosatom jim ušetří značné náklady na vybudování obchodních kontaktů. Podmínkou ovšem je, mít konkurenceschopnou nabídku, bez ní to nejde.

Jak je to podle vašeho názoru s možností exportu investičních celků v oblasti energetiky?

VČ: České, resp. československé firmy měly v této oblasti velké zkušenosti a dobré renomé. To je pryč a nyní se snažíme opu-

Obr. 1. Ing. Vladislava Česáková, výkonná ředitelka managementu společnosti ZAT, podepisuje memorandum se společností Rosatom; za ruskou stranu memorandum podepsal Alexej Kalinin, ředitel sekce mezinárodního obchodu společnosti Rosatom

těné pozice opět obsadit. Některé firmy mají dobré předpoklady být v oblasti velkých energetických projektů úspěšné, ale bude je to stát hodně úsilí. Kde jsme pozici ani know-how neztratili, to jsou dodávky jednotlivých komponent pro energetiku; v této oblasti se české firmy uplatňovaly a uplatňují velmi dobře.

IT: V oblasti klasické energetiky je to vzhledem k silné konkurenci horší než v jaderné energetice. V jaderné energetice jsme kompetence neztratili, ani organizační, ani technické. Například firma Škoda JS se podílí na investičním inženýringu velkých projektů v Dukovanech nebo Mochovcích.

Co konkrétně může ZAT Rosatomu nabídnout?

VČ: Stručně řečeno, ZAT má s výjimkou ochranných systémů reaktoru veškeré know-how pro návrh, výrobu i servis systémů kontroly a řízení pro reaktory typu VVER a rovněž zkušenosti z dodávek uvedených systémů. Systémy kontroly a řízení pro jaderné elektrárny jsou v ZAT dále rozvíjeny a modernizovány. Tomuto odpovídá i rozsah našich možných dodávek pro společnost Rosatom.

Podle jakého klíče si Rosatom vybíral své potenciální české spolupracovníky?

IT: Hlavní kritéria byly reference a schopnost dodávek.

VČ: V oblasti řídicích systémů pro jadernou energetiku byla naše situace jednodušší v tom, že ZAT jako jejich výrobce nemá v České republice konkurenci. Takže má-li být v Temelíně český řídicí systém, musí to být ten náš, a to je možné jedině tehdy, když ve výběrovém řízení zvítězí konsorcium, na němž se podílí Rosatom. Zvítězili jiný uchazeč, budeme se projektu účastnit nanejvýše jako montážní firma, ale ne jako dodavatel řídicího systému.

Co soudíte o německém rozhodnutí odstoupit od jaderné energetiky?

VČ: Mám dojem, že z rozhodování o energetice se vytrácí pragmatismus a stává se z něj politické téma. A to není dobře. Chtěli jsme některá naše zařízení testovat v Německu, ale německý partner nám to rozmluvil, protože bychom naše otestovaná zařízení už nemohli z Německa dovézt zpět.

IT: V Německu jsou vlivné skupiny, profitující z obnovitelných zdrojů a přející si odklon od jádra.

Je podle vás odklon Německa od jaderné energetiky trvalý?

VČ: Jaderné elektrárny, které jsou v provozu, není možné den ze dne odstavit, a po jejich odstavení se o ně někdo musí ještě mnoho let starat. Takže současný odklon Německa od jaderné energetiky znamená okamžitý konec jaderných elektráren. Nebudou se ovšem stavět nové bloky a je otázka, čím je chce Německo nahradit.

IT: V Německu jsou mnohem lepší podmínky pro využití větrných elektráren než u nás, ale je nutné investovat velké prostředky do přenosové soustavy. Jsou tu i projekty jako výstavba solárních elektráren v Africe a přenos elektřiny do Německa. Zní to sice zvláštně, ale kdo ví. Také je pravda, že Němci už jednou od jaderné energetiky odešli a potom se k ní zase vrátili.

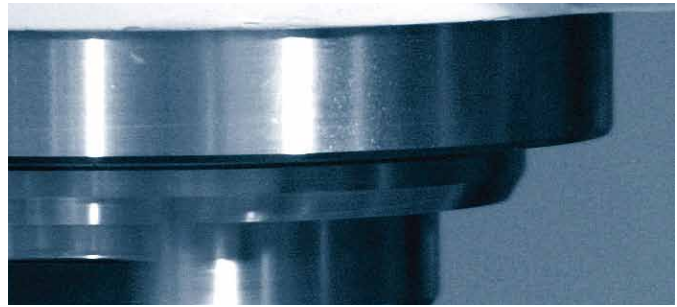
V oblasti jaderné energetiky ale považujeme za perspektivní trhy v Číně, Indii nebo v Rusku. Situace v Německu není rozhodující.

Jaký podíl na obratu společnosti ZAT tvoří dodávky pro jadernou energetiku?

IT: Je to přibližně polovina našeho obratu. Dodáváme také zařízení pro klasickou energetiku, včetně např. řídicích systémů energetických zdrojů na biomasu. Jsme činní i v oboru teplárenství. Kromě energetiky působíme i v dalších oblastech s velkými požadavky na spolehlivost a individuální přizpůsobení řídicích systémů požadavkům zákazníka, jako jsou těžba nerostných surovin, distribuce a skladování zemního plynu, doprava apod.

Děkuji Vám za rozhovor.

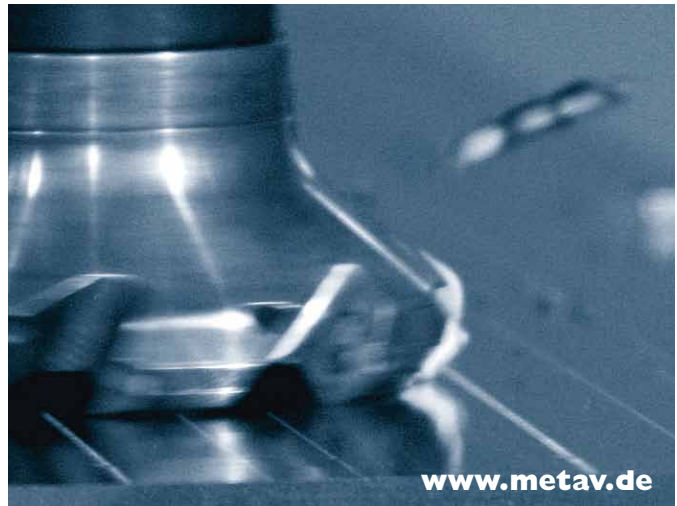
Rozhovor vedl Petr Bartošík.

METAV 2012

28. února – 3. března

Düsseldorf

Mezinárodní veletrh výrobní techniky
a automatizace

BVW Veletrhy Brno, a.s.
Messe Brunn AG
Pan Oldřich Zouhar
Výstaviště 1 · CZ 647 00 Brno
Tel: 541 152 969 · Fax: 541 153 051
E-Mail: ozouhar@bv.cz

Verein Deutscher Werkzeugmaschinenfabriken e.V.
Corneliusstraße 4 · 60325 Frankfurt am Main
Tel. +49 69 756081-0 · Fax +49 69 756081-74
metav@vdm.de · www.metav.de

Eine Messe des
A Fair by **VDW**